

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Arnaut Valentina în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Supelneac Radu xxxxxx, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 18.03.2019– 17.04.2019;

instanța de apel: 18.05.2019 – 25.09.2019;

instanța de recurs ordinar: 18.12.2019-20.05.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 17 aprilie 2019 pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Supelneac Radu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 490 (patru sute nouăzeci) unități convenționale - 24500 (douăzeci și patru mii cinci sute) lei în beneficiul statului.

A fost respinsă cererea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 1353,89 lei, iar cheltuielile judiciare în mărime de 2100 lei au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a se pronunța cu sentința, prima instanță a constatat că, Supelneac Radu în perioada de timp și în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală a intrat în posesia a două cartușe și acționând în mod intenționat și urmărind scopul păstrării munițiilor, fără autorizația corespunzătoare le-a deținut în domiciliul său, pînă la data de 30.11.2018, când în cadrul efectuării percheziției în domiciliul cet. Supelneac Radu situat în or. xx, autorizate în cadrul cauzei penale nr. 2018670217, de către ultimul au fost predate două cartușe confecționate din metal cu inscripția "85" și "9X19 16".

Conform concluziilor raportului de expertiză nr. 34/12/1R-5499 din 11.12.18, cartușul nr. 1 ridicat în cadrul percheziției de la domiciliul cet.

Supelneac Radu, amplasat în or. xxxxx, se referă la categoria munițiilor letale, este cartuș de cal. 9 mm Luger (9x19 mm) cu lovitura centrală, cu miez din metal moale, confecționat industrial la întreprinderea „Sellir&Bellot” 9R. Cehia), în anul 2016, cartușul nr. 2, se referă la categoria munițiilor letale, este cartuș militar de cal. 7,62*39 mm, cu lovitura centrală, cu miez de metal dur, confecționat industrial în anul 1985.

Acțiunile lui Supelneac Radu Dumitru, au încadrate în baza art. 290 alin. (1) Cod penal adică purtarea, păstrarea, procurare, fabricarea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor, sustragerea lor, și anume păstrarea munițiilor fără autorizația corespunzătoare.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ina Malai, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 17.04.2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care cheltuielile judiciare în valoare totală de 3453,89 lei să fie încasate din contul lui Supelneac Radu.

3.1 În motivarea apelului, procurorul a indicat că:

- deși instanța de judecată corect a ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatului și a aplicat o pedeapsă sub formă de amendă în limitele prevăzute de norma penală, consideră că, instanța incorect a ajuns la concluzia de a nu încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului;

- în speță, se constată că, expertiza nr. 34/12/1-R-5499 din 11.12.2018 a fost efectuată la cererea organului de urmărire penală în conformitate cu prevederile art. 142 alin.(1) Cod de procedură penală;

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o. Drept urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. În speță, inculpatul Supelneac Radu a comis infracțiunea imputată și urmează a suporta cheltuielile judiciare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.09.2019, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în partea cheltuielilor judiciare și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încasat de la Supelneac Radu în beneficiul statului 2100 (două mii una sută) lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la efectuarea expertizei judiciare, în rest, sentința a fost menținută, fără modificări.

4.1 În motivarea deciziei instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiat apelul declarat de către acuzatorul de stat și care urmează a fi admis, cu încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 34/12/1-R-5499 din 11.12.2018, în sumă de 2100 lei (f.d. 31-35).

Instanța de apel a reiterat dispozițiile art. 227 alin. (1) – (3) art. 228 alin. alin. (1) – (5), art. 229 alin. alin. (1) – (7) Cod de procedură penală și a ajuns la concluzia că, la caz au fost efectuată, expertiza judiciară nr. 34/12/1-R-5499 din 11.12.2018, costul căreia constituie 2100 lei (f.d. 31-35).

În acest sens, instanța de apel a reținut ca fiind justificate solicitările procurorului privind încasarea de la inculpatul Supelneac Radu a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 2100 lei, or, potrivit normelor legale menționate supra cheltuielile judiciare solicitate pentru efectuarea Raportului de expertize judiciare, urmează a fi trecute în contul inculpatului, făcând trimitere la dispozițiile art.142 alin. (1) Cod de procedură penală.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel nu a reținut afirmațiile primei instanțe precum că solicitările acuzatorului de stat sunt neîntemeiate, și a făcut trimitere la prevederile art.143 Cod de procedură penală și dispozițiile Legii nr. 316 din 22.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 09.02.2018, prin care au fost operate modificări la art. 143 Cod procedură penală, potrivit cărora aliniatul (2) al articolului 143 Cod procedură penală a fost abrogat.

În acest sens, instanța de apel a reiterat că potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 a fost exclus art. 143 alin. (2) Cod procedură penală, potrivit căruia: plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, prin urmare normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul statului a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară.

5. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Arnaut Valentina în numele inculpatului prin care, invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile pct. 6), 9), și 10), art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței.

5.1. În motivarea recursului avocatul Arnaut Valentina în numele inculpatului a menționat că:

- modificările operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, prin care a fost abrogat alin.2 din art.143 Cod de procedură penală, nu semnifică liberarea bugetului de stat de plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. 1, cu atât mai mult nu impun inculpatul să achite aceste cheltuieli judiciare;

- abrogarea alineatului (2) din art. 143 Cod de procedură penală reprezintă uniformizarea legislației cu privire la plata expertizelor judiciare și ajustarea politicii de achitare a serviciilor conexe conform Legii;

- modalitatea de achitare a costului expertizei judiciare este un element conex și subsidiar procesului penal, astfel chestiunea cu privire la plata cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizei, prin prisma prevederilor articolelor 227-229 și 142-143 Cod de procedură penală, urmează a fi soluționată în stricta conformitate cu prevederile actului legislativ special.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 9), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 9) *inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul penal constată că, deși recurentul indică ca temei de drept pentru casarea deciziei recurate pct. 6), 9), 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, de fapt invocă dezacordul cu soluția instanței de apel privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în mărime de 2100 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la efectuarea expertizei judiciare.

Verificând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, temeiurile invocate de recurent, prevăzute în pct. 6), 9), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Cu referire la solicitarea recurentului precum că instanța de apel nefondat a admis încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată, Colegiul reține ca fiind argumentată poziția instanței de apel și în acest sens,

potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Concomitent, soluția instanței de apel este susținută și de prevederile art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, adică cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat *dacă legea nu prevede altă modalitate*.

De menționat că, raportul de expertiză judiciară din 11.12.2018 anexat la materialele cauzei și informația despre cheltuielile suportate confirmă suma expertizei judiciare de 2100 lei (f.d. 31-35).

Instanța de apel a motivat admiterea solicitării din partea acuzării, și tot odată a încasat din contul inculpatului suma ce cuprinde costul expertizei judiciare, întemeindu-și soluția inclusiv prin prisma prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, potrivit cărora: (1) Cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată *poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare*, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. (3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Drept urmare, Colegiul penal atestă că instanța de apel a adoptat o decizie întemeiată de admitere a încasării cheltuielilor judiciare suportate în speță, printr-o motivare complexă și eficientă și a dat o argumentare cuvenită motivelor din care considerente a ajuns la concluzia de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare suportate în prezenta cauză, or, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

În lumina normelor ce guvernează speța, Colegiul penal remarcă și prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, stabilesc

expres că „Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice...”, iar banii cheltuiți de stat în urma acțiunilor infracționale a făptașului, care este recunoscut vinovat în modul stabilit de lege, sunt bani publici ce revin din contribuțiile cetățenilor.

În contextul dat, Colegiul penal, raportând prevederile legale enunțate supra, la materialele cauzei, consideră că instanța de apel just a trecut cheltuielile judiciare în sumă de 2100 lei în contul inculpatului, atâta timp cât ultimul a comis infracțiunea imputată, iar vina acestuia fiind dovedită indubitabil.

Tot la acest capitol, Colegiul penal mai notează că, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescise la art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, iar temei pentru admiterea recursului ordinar declarat de recurent nu există și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea lui ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Arnaut Valentina în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Supelneac Radu xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda